

Dete

- Diskurzivni pristup-

Dr Branka Savović

Svako DETE je:

Osoba, originalnog diskursa i ponašanja

Sposobno za konstruisanje novih diskursa kroz partnerski odnos sa vaspitačem

Sposobno za učenje rekonstruisanjem saznanja - aktivno i reaktivno biće koje učestvuje u sopstvenom razvoju

Biće kojem je potrebna permanentna zaštita od svesnih ili implicitnih manipulacija

Biće sa pravima u društvu, zaštićeno setom zakonskih propisa, a posebno «Konvencijom o pravima deteta» Ujedinjenih Nacija

Razvoj deteta: (re)konstrukcija saznanja

- Nova razvojno-vaspitna značenja se konstruišu u diskurzivnoj dijadi trener – dete, *uvek su originalna*
- Da bi proces bio uspešan, trener *u najmanju ruku* (1) treba da “vidi” svet očima deteta i sa te tačke da (2) sa detetom formira novi diskurs u zoni narednog razvoja (ZNR) deteta uz (3) proveru novog diskursa sa različitim aspektata
- Evaluacija: *stalno osveščivati* sopstveni diskurs i uticaj tog diskursa na vaspitni rad, rekonstuisati vaspitne postupke i opet evaluirati...

Saznanja značajna za rad trenera

- Čak i kad to *ne želi*, trener utiče na konstruisanje diskursa deteta (kroz neverbalizovane poruke koje šalje, kontekst..)
- U konstruisanju diskursa značajnu ulogu ima *implicitna filozofija trenera*
- Stručna znanja trenera utiču *pozitivno*, ali mogu da utiču i *negativno* (“usmeravajuće”)

Putem analize diskursa se mogu sagledati i neki “skriveni” vaspitni problemi

Saznanja značajna za razvoj i vaspitanje deteta

- Dete sa trenerom *može da konstruiše*: saznajni diskurs, diskurs lepog ponašanja, moralnih normi, pravila, tolerancije i uvažavanja različitosti, emocionalne stabilnosti, slobode kreativnog izražavanja... Ali i nepoželjne vrednosti
- Dete *razume* mnoga implicitna značenja i neverbalizovane poruke (*razumevanje diskursa* je deo “biološke opreme”?)
- Bitno je da se *vaspitno poželjan* diskurs konstruiše u *zoni narednog razvoja*

Kroz diskurs trener-dete se utiče na kvalitet sveukupnog vaspitanja deteta

Neki novi izazovi za trenera

1. Svesno konstruisati sa detetom diskurs civilizacijskih i kulturnih i sportskih vrednosti i značenja
2. Razvijati dečije sposobnosti procenjivanja i rekonstrukcije

Razumeti
diskurs
deteta

Razumeti
sebe i
kontekst

Delovati u
ZNR
deteta

Proveriti
novi
diskurs

HVALA...

Kontekst

- U procesu *konstruisanja* novih značenja uvek je bitan kontekst
- ***Kontekst je sve ono što doprinosi razumevanju diskursa***
- Konteksti su raznoliki, na primer: širi i uži, bliži i dalji...

Širi kontekst (primeri)

- Egzistencijalni: Odakle dolazi dete? Kako živi? Da li su mu zadovoljene osnovne potrebe za hranom, pićem, igrom...?
- Psihološki: Da li razume i kako razume situaciju? Kako je tumači? Kako se oseća? A vaspitač? Zašto? Gde je trenutno “u mislima” jedan a gde drugi?
- **Posebno:** poći od toga šta je *detetu bitno* (a ne šta bi vaspitač želeo), šta ga zanima i motiviše.

Uži kontekst (kontekst neposrtnedne okoline). Na primer:

- Ponašanje, izgled trenera i neverbalne poruke koje šalje (npr. trener puši, a priča o štetnosti dima?), boja glasa, visina, ton...
- Ponašanje deteta i neverbalne poruke (pokreti, pogledi, ton, smeuljenje, vrpuljenje i td..)
- Konteksti sredine (npr. šta detetu *poručuje ambijent* u kojem se nalazi? U kakvom ambijentu trener radi? I sl.)

